

Referat från möte i samarbeidsnemnda for norrøen filologi

Dømmesmoen 4. september 2009

Deltakere:

Bernt Øyvind Thorvaldsen
Else Mundal
Endre Mørck
Gudlaug Nedrelid
Inge Særheim
Jon Gunnar Jørgensen
Jonas Wellendorf
Karl-Gunnar A. Johansson
Marit Aamodt Nielsen
Odd Einar Haugen

Jon Gunnar Jørgensen inledde mötet och hälsade alla välkomna till Dømmesmoen. Han tackade värdinstituttet vid Universitetet i Agder för den generösa invitationen till att hålla mötet i Grimstad i de fina omgivningarna.

1. Första punkt på dagordningen var att de representerade instituttet redogjorde för situationen för norrøenstudiet vid det egna instituttet.

Först ut var Volda, representerat av Bernt Øyvind Thorvaldsen. Han kunde meddela att norrøent inte finns som eget ämne vid Høgskolen i Volda, men att det finns möjlighet att läsa norrøna texter i översättning inom ramen för nordiskfaget. I Volda finns nu kompetens inom språkhistoria och runologi (Michael Schulte) och norrøn litteratur (Bernt Øyvind Thorvaldsen), något som får uttryck i utformningen av norskämnet. Høgskolen i Volda är ännu inte medlem i Samarbeidsnemnda for norrøen filologi, men uppmanas att snarast söka om medlemskap. En ansökan kan behandlas av ledningsgruppen.

Else Mundal meddelade från Senter for middelalderstudier i Bergen att centret i höst har fått en ny PhD-stipendiat, Helen Leslie, som arbetar med eddadikter med prosaavsnitt. Dessutom har centret i höst fått en postdoc i norrøn filologi, Amy Mulligan.

Universitetet i Tromsø representerades av Endre Mørck som meddelade att det inte skett några stora förändringar i Tromsø sedan föregående möte. Det finns varje år en kurs i norrøent och äldre språkhistoria som brukar samla ca 15 studenter. Dessutom finns det möjlighet att inom norskämnet studera äldre språk på 2000- och 3000-nivå, men på grund av lärarsituationen har dessa kurser inte erbjudits under de senaste åren. Det pågående arbetet med nya lärarutbildningar har hittills inte gett möjlighet att erbjuda undervisning i äldre språk, men det har inte heller fört med sig att det existerande utbudet är hotat.

Inge Særheim från Universitetet i Stavanger redogjorde för norrøent. Inom bachelorstudiet (och lektorsutbildningen) i nordisk och norsk 2 i lärarutbildningen är det nu ca 65 studenter som läser det obligatoriska ämnet "Språk og historie". Här läser studenterna ca 10 sidor av norrøna texter i original: text från *Óláfs saga*, *Gylfaginning* och *Konungs skuggsjá*. Det läggs vidare en viss vikt på språkhistoria och nordiskt språk i utveckling och i kursläsningen ingår

även en norrøn grammatik och en bok i språkhistoria. I litteraturämnet "Tekst og historie" som också är obligatoriskt läser studenterna en eddadikt, en kungasaga och utdrag ur *Gylfaginning* och *Konungs skuggsjá* i översättning. Det har utvecklats ett fördjupningsämne "Nordisk språk i utveckling" där studenterna skall läsa nordiska medeltidstexter i originalspråket. På MA- och PhD-nivå finns det ett fokus på literacy. Institutet har Gísli Sigurðsson från Island som professor 2. Han undervisar på PhD-kursen Historical texts as linguistic evidence som leds av Inge Særheim. Vid UiS har språkhistoria nu fått status som programområde inom forskningen, vilket ger ökade resurser och kan få konsekvenser också för utbildningssidan. I augusti i år arrangerade man en konferens om språkhistoria.

Gudlaug Nedrelid presenterade norrønämnets status vid Universitetet i Agder. Här finns i nuläget ett studietillbud om historiska texter. Dessa läses huvudsakligen i översättning, men det finns krav på att en mindre del skall vara på originalspråk i normaliserad utgåva (ca 3 sidor). Inom MA-utbildningen har UiA en ämneskrets i norrønt.

Från Bergen rapporterade Odd Einar Haugen att norrønt nu åter är inne på läroplanen för nordisk, dock i mindre omfattning än tidigare.

På ämnet NOSP 103, som går varje semester, ges 14 timmar norrønt. Pensum består för tillfället av Odd Einar Haugens *Norrøn grammatikk i hovuddrag* (preliminær utg. 2008) och ca 10 sidor text (*Óláfs saga Tryggvasonar* i *Heimskringla*, kap. 48 og 49, og *Margrétar saga*). Det har under den senaste tiden varit relativt få studenter på det här ämnet, men allt tyder på att antalet studenter ökar märkbart från och med nästa semester, både på närstudiet och det koordinerade fjärrstudiet, Fjernord, troligen med ca 50 studenter på vardera tillbudet. Vidare meddelade Odd Einar att BA-programmet i middelalderstudier nu är nedlagt. Norrøn filologi har ett tillbud på 100- till 300-nivå där det går mellan fem och tio studenter. De kan läsa totalt 90 poäng norrøn filologi på denna nivå. Under hösten 2009 kommer 4 nya MA-studenter, varav två är utländska. Odd Einar Haugen och Åslaug Ommundsen gav under våren 2009 en kurs i paleografi (5 studiepoäng) där de fick 40 deltagare. Detta har inspirerat dem till att nu ställa samman en kurs i kodikologi. Norrønstudiet i Bergen är under ändring. En tendens bland studenterna är att intresset går mot kulturhistorisk inriktning snarare än språklig. Detta bör avspeglas i ämnet samtidigt som det är viktigt att betona nödvändigheten av goda språkkunskaper. Ingvil Brügger Budal, Jonas Wellendorf och Eldar Heide arbetar nu med en reviderad studieplan, där införingskursen NOFI 101 blir utvidgad med en kulturhistorisk komponent, och den språkliga delen av kursen blir fördelad mellan NOFI 101 och den följande kursen NOFI 102. De arbetar också med planer om en införelse i norrøn filologi för den inledande nivån som skall fungera som komplement till *Handbok i norrøn filologi*.

Jon Gunnar Jørgensen redogjorde för läget vid Universitetet i Oslo. Gro Steinsland har lämnat Institutet for lingvistiske og nordiske studier för ett uppdrag som direktör vid Senter for grunnforskning i Oslo. BA-programmet Vesteuropiske middelalderstudier är nu nedlagt. Efter en viss arbetsinsats från norrønämnets sida har det givits klartecken för en studieretning i norrøne og keltiske studier (80 studiepoäng) där 40 poäng är gemensamma och de överbyggande 40 är ämnesinriktade. Vid UiO har intresset för norrønt ökat under de senaste åren. Det är nu god tillströmning på BA-nivå och det ser ljus ut för tillströmning till MA under de närmaste åren. MA-programmet i middelalderstudier har nu åter upptagning av utländska studenter och i höst inledde 7 nya studenter sitt MA-studium på programmet.

2. Förslag och inspel.

Odd Einar Haugen tog opp frågan om textutgåvor och läroböcker i relation till tellekantssystemet. Han påpekade att kommentarutgåvor nu räknas i systemet medan textutgåvor och läroböcker inte behandlas som vetenskapligt arbete. Efter en viss diskussion kom mötet fram till att de två kategorierna har olika status och bör behandlas separat. Det påpekades bl.a. att läroboksproduktion sker inom alla ämnesområden och därför är en mer allmän fråga för universitetssektorn, medan textutgåvor är mer direkt relevanta just för vårt eget ämne. Värderingen av textutgåvor som vetenskapligt arbete är emellertid viktigt också för andra filologiska ämnen, vilket gör att vi eventuellt bör vara i kontakt med t.ex. grekiska och latin.

Beslut: Jon Gunnar Jørgensen och Odd Einar Haugen utarbetar ett utkast till brev till nasjonalt fagråd angående textutgåvor. Jon Gunnar tar kontakt med fagrådet for gresk og latin.

Beslut: Värderingen av läroböcker får lägra prioritet i nuläget. Vi sonderar hos nasjonalt fagråd for nordisk om denna fråga kan drivas av dem. Jon Gunnar Jørgensen och Karl G. Johansson kontaktar Svein Lie vid fagrådet för att dryfta saken.

3. Ansökan från Institutt for lingvistiske og nordiske studier vid Universitetet i Oslo om att upptas som medlem i Samarbeidsnemnda for norrøn filologi.

Beslut: ILN blev upptaget som medlem.

4. Förslag om forskarutbildningskurs på Lesbos

Marit Aamodt Nielsen föreslog att samarbeidsnemnda skulle arrangera en forskarutbildningskurs på Lesbos under 2010. Hon föreslog vidare att denna kunde samordnas med ett redaktionsmöte för den nya upplagan av Handbok i norrøn filologi.

Beslut: Vi önskar att arrangera en forskarutbildningskurs på Lesbos under 2010. Marit Aamodt Nielsen, Karl G. Johansson och Jonas Wellendorf ingår i arbetsgrupp för att planera kursen. Om det är möjligt samordnas kursen med ett redaktionsmöte.

5. Redaktionsmöte för Handbok i norrøn filologi under ledning av Odd Einar Haugen.

Oslo den 7 september 2009

Karl G. Johansson